

მთავარი

წასი 40 კაპ.

გაზეთი ღირს: 1 თეთი 9 მანეთი ცალკე წიგნი ფასადან 40 კაპ. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეორეზე, პერიოდის სტრიქონი—1 მან. სამკლავიარო განცხადება 15 მან. საქარო განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დილის 12 ს. ხელმოწერილი წერილები არ იმეკლება. დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალას რედაქციას არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერილ წერილებს ვისრულებს.

ხელის მოწერილებმა ფული შემოვიდა ბოლო სთი უნდა გამოგზავნონ: Tiflis, „მთავარი“ № 189. Редакция „მთავარი“. სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს. რედაქციის პირადი მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე, რედაქციის და კანტონის ადრესით: თფილისი, გოლოვნიის პირის ბუჩქი № 13. Тифлиса, Головинский проспект № 12).

საქართველო 16-62.

№ 183 ორგანო აზიურ-კავკასიის სოციალ-დემოკრატიულ გუშათა ორგანიზაციისა № 183

არბოვლ პეტრეს ძე, გიორგი გრიგოლის ძე და კარო როსტომის ასული ბეგიაშვილები მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ გარდაცვალებას: პირველი ძვირფასი მეუღლის, მეორე დედის და მესამე—დედაბილისა.

წინააღმდეგობაში ჩაჯდნის შემდეგ მამა ბებური, ცრემლები შეუშრობილი დედა სადარბაზო ადგილზე დასვა, მძვინვარებით და სიძველესთან ერთად დასაძინებლად და მელიტონ ხუნდაძე, ბიძაშვილები ნინუცა და გიორგი კუყუსებები, აუწყებენ ნათესავთ, მეგობართა და ნაცნობ-მოკლებს თავის უსაყვარლესი, დაუფიქრარი და უანგარო საზოგადო მოღვაწის, საუკეთესო ნუგეშის

სიგონ გუბურის კე ზეპასაელი
უფროსი წყობის გამოსაღებად, რომელიც მოაქვს 26 აგვისტოს. გა-მთხოვრებ და დაკრძალვა მოხდება ხუთშაბათს, 29 აგვისტოს, სოფ. ზემო-ხეთში (გურია) წმ. დიმიტრის სახელობის ეკლესიაში. მიცვალებულს გამოასვენებენ საკუთარ ბინიდან 10 საათზე (ახალ დროით). პანაშვიდი ყოველ დღეს—საღამოს 7 საათზე გადამხდელი მიცვალებულის სოფელში. (3-2)

გულდათუბელნი ქვირი ელენე, შვილი სიმონ, დედა დოდო, ძმა ალექსი, რძალი პელაგია და დები ლიზა და მარია აუწყებენ ნათესავთა ნაცნობთ და ამხანაგებს, რომ შაბათს, 31 აგვისტოს (ახ. სტ.) სამშობლო საფელ აძიფუკაში (კოდორში) გადამხდელი იქნება ნახევარ წლის წირვა და პანაშვიდი დაუფიქრარის

ნიკო სიმონის-კის ჯანაშიას
სულის მოსახსენებლად. (2-2)

ღრმად დამწუხრებულნი თფილის ქალაქის ელექტრონის სადგურის მუშები აუწყებენ ამხანაგებს და ნაცნობთ, რომ ქალაქ გორში უფროსი გარდაიცვალა ჩვენი ძვირფასი ამხანაგი

გიორგი სვალაბაძე
ცხედარს გამოასვენებენ 29 აგვისტოს, ერთობას ქუჩა № 6. ქალაქ გორი. (2-2)

გულდათუბელნი და მუდამ მწუხარებულნი მყოფნი მშობლები, მამა ნიკო-გორე, დედა ეფრასია, ბიძები სიმონ და ნოე სალუქვაძეები, ალექსანდრე, ნეტორ, ვანო და ისაკი ფანცულაიძე, ვაჟაყვილები ნათესავებს, მეგობრებს და ნაცნობებს, რომ 31 აგვისტოს (ახალი სტილით) დღითი შაბათს 12 საათზე, ქალაქ ფოთში, ადგილობრივ სასაფლაოზედ გადამხდელი იქნება 40 ღლის წირვა და პანაშვიდი გარდაცვალებულის ვარსკვლავის უნივერსიტეტის სტუდენტის, ჩვენი ძვირფასი და დაუფიქრარი

ვალერიან (ვალერი) სალუპაძის
და აგრეთვე მისი უნცროსი ძმის
გრიგორის (გრიგის)
მეექვსე კლასის გ მნაზიელის ნახევარი წლის სულის მოსახსენებლად. 2-1

დიდი ჯიხნის ს.-დ. მუშათა პარტიის კოლეგია და აღმასრულებელი კომიტეტი აუწყებს ამხანაგებს, რომ ვიკრას, 1 სექტემბერს, დღითი სოფ. დიდი-ჯიხნისში და ნაშუადღევს ქ. ზონში გადამხდელი იქნება სამოქალაქო პანაშვიდი წლის თავის აღსანიშნავად ტრადიციული მოკლული ახ.

ილია მოსას კე ქუთათაიას
ხსოვს და აღსანიშნავად, ამიტომ ვთხოვ ამხანაგებს დაეწონონ

ნატალია დავი. ის ასული, ოლღა ილიანის ასული, დიმიტრი, გიორგი და თადეოზ ილიანის ძენი წითლანაძენი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ამა აგვისტოს 27 ს. გარდაიცვალა ძვირფასი მეუღლე პირველისა და მამა დანარჩენთა, თფილისის ვილა პირველ გიმნაზიის ყოფილი მასწავლებელი

ილარიონ სიმონის კე ნითლანაძე.
პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 7 საათზე, მიცვალებულის ბინაზე, მეორე კარბანის ტუპიკი, ს.ხ. № 3 (ბელ ნაკის ქუჩაზე). გამოასვენება პარსი-კეს, 30 აგვისტოს, დილის 9 საათზე, ვერის წმ. ნინოს სასაფლაოზე.

ღრმად დამწუხრებულნი მშობლები სვიმონ ზაალის ძე და ნინო არბიკის ასული მემე-ძეები, ძმები გრიგოლ, ილია, შალვა, დავით და კონსტანტინე სიონის ძენი, დები ქეთევან, მარია, ანა და შუშანა სიმონის ასული, სიმეონი ერასტი ივანეს ძე შაბა ოლი, დავით ვლადიმერის ძე ჯაფარიძე, რძლები ეკატერინე, ტერეზა და ზინა მემე-ძეებისა აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და მეგობართ, რომ 31 აგვისტოს დღითი სოფ. აორბიკი დღის წირვა და პანაშვიდი უფროსი გარდაცვალებული

ვლადიმერ სიმონის კე მხაიძის (იუზიხის)
პანაშვიდი გადამხდელი იქნება სოფ. თერჯოლაში (შორაპ. მარ.) ადგილობრივ საფლაოზე. (2-1)

ღრმად დამწუხრებულნი მეუღლე პელაგია, ძმა მაქიმე, ძმის შვილები პოდ-ალექსანდრე, იქნენი ბიქტორ, ნინა და კარო აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ გარდაცვალებას ძვირფასი

ნიკო პაპიას კე ქაგანიასას.
დასაფლავება მოხდება დღეს, 29 აგვისტოს, ს. ნაჯახოვში (სენაკის მან.).

ღრმად დამწუხრებულნი შვილები დათიკო, კარო და თამარა, სიძეები ზურაბ გოგინძე და ლადიკო ურუშაძე აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ პირველი ძვირფასი დედის, ხოლო მეორენი სიძედრის

ნიკო ათანასის ასული ირავაძისას,
რომლის ორმოცი დანიშნულია 29 აგვისტოს (ახ. სტ.), დღითი ხუთშაბათს 12 საათზე ქ. სურამში.

მოსალოდნელი საფრთხე
ამ ბოლო დროს ადგილობრივი გაზეთები დაიწყებენ სწორედ, რომ ოსმალეთის მთავრობას პანაშვილებზე გადამწერული აქვს სომხეთის რესპუბლიკის დროებითი ოკუპაცია უყოს და ამ მრავალტანჯულ ხალხს ის მცარე და უნიშვნელო თვით გამოკვეთის უფლებას უკუთმარებს, რომელიც, მცირე ტერიტორიაზე დაჩრდილო, ის ამ ეპოქის სარგებლობს.

უკეთეს ასეთი სხვა გაპარტლად და სომხების რესპუბლიკის დამოუკიდებელი არსებობა მოესპო, ეს გაგრძობა მეტად საეკონომიკო და საბედისწერო იქნება. სომხს ხალხის ეროვნულ ტკივლებს, მის ფიზიკურ არსებობის საფრთხეს ყველაზე მეტად ჭარბი ეროს დემოკრატია განიცდის და უკანასკნელს გრძობა-სიმბადა ყოველთვის სომხის ხალხსავე არის.

ეს მხოლოდ სომხს კაბატონებულ კლასებს, მის ნაციონალისტურ-მოვინსტურ პარტიებს განეკუთვნება არ უნდა დაი-ჯეროს და იმის მიგონა, რომ ორთავე ეროს დემოკრატის შორის სრულ სო-ლიდარობას ხელი შეუწყოს, ისინი შე-უიღობა და სიძულველნი სიყვარულს.

ქუშინაძის დემოკრატია და მისი ხელმძღვანელები, მით უმეტეს პატარა ერისა, როცა იგი ასეთივე პატარა ერის მეზობლად სტოპირებს და ორივე ერთნაირად გაგრეშე მტრისაგან საფრ-თხეს მოიღოს, მეზობელ ერის თავისუფ-ლების დაკარგვა მისთვის მეტად სახი-ფოთია და ადრე თუ გვიან მასაც ასე-თვე ბედი მოელოს.

წერილი ერების ერთად მოსახლეობა, როგორც ეს არის ამირ კავკასიაში, მოითხოვს მათ მჭიდრო კავშირს და პო-ლიტიკურ კონომიურთა დაახლოვებას.

სხოლოდ ამ გზით შეუძლიან, მხოლოდ შეერთებული თათარი ში ხერხებენ გა-გრეშე საფრთხის თავიდან აშორებას და საკუთარ ფეხზე დადგობას.

საერთაშორისო დემოკრატია ბალკანეთის ერების იმპერიალისტების კლ-ნე-ქებისაგან გადარჩენის ბალკანეთის ფე-დერაციული რესპუბლიკის შექმნაში ხელდაუხვე, მაგრამ ევროპის დიდი სე-ხელმწიფეთების გაბატონებული კლასების საგარეო პოლიტიკა უფრო ძლიერი გა-მოდგა, ვიდრე ინტერნაციონალისტურ სოციალისტურ პარტიასა და პირველებ-მა ბალკანეთის ერებს არ მისცეს საშუა-ლება ბალკანეთის ფედერაციული კავ-შირის შედგენათ.

მსოფლიო ომის მსვლელობამ ამირ-კავკასიაში წარმოშვა ისეთი პირობები, როცა შექმნილიყო იყო აქაც დემო-კრატული კავშირი შექმნილიყო და შეერ-თებული ძალით გაგრეშე მტრის საფრ-თხე თავიდან აეშორებოდა, მაგრამ ოსმა-ლების პოლიტიკური იმპერიალიზმი ძლი-ერი გამოდგა და ამირ-კავკასიის მთლი-ანობა დაიარღვა.

თათრების უმრავლესობამ ბეგ-ხანების ზეგავლენით ოსმალეთის ორიენტაცია მიიღო და მით ლახვარი ჩასვა ამირ-კავკასიის ერთი კავშირს. შეიქმნა ისეთი ურთიერთობა, როცა სხვა ერებსაც ორიენტაცია უნდა შეეც-ვალა და ახალი მოკავშირე ეძებნათ. წარსულ და პატარა ერს თავის საკუთ-არი ორიენტაცია არის დროს არ ქონია. იგი ძღვენილიყო ყოველთვის საერთა-შორისი ძალთა-განწყობილების მიხედ-ვით შესცვალოს თავისი ორიენტაცია.

ღრმად დამწუხრებულნი პირველ-თან მცირედმა. შეიქმნა ისეთი მდგო-მარობა, როცა დაქირავებული კლასი იძულებული ხდება თითქმის ყველა კულტურულ მოთხოვნილებაზე ხელი აი-ღოს და სარსებო მინიმუმის გარეშე იტრიბალიოს. საარსებო მინიმუმი ის ნი-ადაცაა, რომლის გარეშეც, როგორც ტრიბალიოს. ხელფასის რაოდენობა დიდ ნაწილ მუშებისას პურის ფულად არ მთავრობა ეს, საზოგადოებრივი დაწე-სებულება თუ კერძო მწარმოებელი, მოთხოვნებს უყენებენ და ხელფასის გა-დიდებას მოითხოვენ.

მუშათა კლასის ასეთი მოთხოვნები სა-მართლიანია და ამის წინააღმდეგ მხოლოდ მტრები არიან ანხედრებულნი. მაგრამ ხელფასის მომატება და მუშათა გა-ცე-ხევის ჩვენი საზოგადოებრივი ცხოვე-ლის ნიშნობივ თვისებას არ შეადგენს. მთავარი ომმა და მისმა სივრცაობამ მთელ დემოკრატულ რეპრეზენტაციულ მდგომარეობა შექმნა და ყოველგვარი ნაწარმოები სულაპოთ გაძვირდა. გარ-მანათი, ინგლისში, ამერიკაში და ყველ-გან მუშათა ეკონომიკურ ნიადაგზე ბრძო-ლა საყოველთაო მოვლენათ გადაიქ-ცა და ყველაზე ხელფასის გა-დიდებას მოითხოვენ, მხოლოდ ერთ-ერთი განსხვავებით — ევროპა — ამერიკა-ში საგნების გაძვირებასა და ხელ-ფასის რაოდენობის შორის ისეთი უკ-სხვევება არ არის, როგორც ჩვენში. აქ არის მრავალი მიზეზები, რაც დაწინაუ-რებულ ქვეყნებში დაძლეული და მუშა-თა ხელფასის გადიდება მოსამარა საგ-ნების ფასების გადიდებას მიხედვით ხდება.

საკუთალიკის, ანარქიას, ნაციონალურ სიმდრის შექმნის ისეთი საბედისწერო სახე არ მიუღია იქ, როგორც აქ. ევრო-პაში ურთი და ორგანიზაციულთა ჩამორ-ჩენილი ქვეყნა ასეთ მძიმე პირობებში მუშათა კლასისათვის მეტად საფალა-ლოა, ვიდრე დაწინაურებულ მრეწველთა-მეორეობის მხრივ განვითარებულ ქვეყნებში.

წარმოების მხრივ ჩამორჩენილი ქვეყ-ნა, საგარეო ბაზარს მოწყვეტილი პატარა და ახლად აღორძინებული სახელმწი-ფო ვერ შექმნის იმ აღენა სიმდიდრეს, რომ შეძლოს თავისი საკუთარი ნაშრო-მით ისე ეცხოვროს, როგორც ევროპის დაქირავებული კლასი. აქ გაქვრება და ნაკლებობა აუცილებელ მოვლენათ უნდა ჩაითვალოს და მისი გამოწვევობა მხო-ლოდ წარმოების გაფართოვებით და ნა-ციონალური სიმდიდრის გადიდებას სა-შუალებით უნდა მოხდეს.

ნაციონალურ სიმდიდრეს და მის კეთილდღობას ჰქონის უმთავრესად და-ქირავებული კლასი. დაქირავებული კლასი საზოგადოების წინააღმდეგობის მიხედვით ხელმძღვანელობს. წინააღმდეგ შენთხვევაში, ადრე თუ გვიან, ოსმალეთის დაპყრობითი პოლიტიკა სომხეთის დამოუკიდებლობას საზოგადოებრივ მოუღებს და მით სომხის ერთ დიდ გან-საკლებში ჩაჯარდება.

სომხის ერის ხსნა სომხის დემოკრა-ტიის საქმეა და არა შოვინისტ-ნაციო-ნალისტების!

გუშათა მდგომარეობა
დღეს ყველასათვის ცხადია, რომ და-ქირავებული კლასის მდგომარეობა უ-ტრანელი შექმნა. იგი საარსებო მოთხო-ვნილებასაც კი ვერ იკმაყოფილებს. მო-სახმარი საგნების წარმოუდგენელი გაძ-ვირება, მოგაჭრეთა სპეკულიაცია, სა-ერთო ნაციონალური სიმდიდრის რაო-დენობის შემცირება და ყველა ის უხე-დურებანი, რომელიც კი მსოფლიო ომმა და არსებულმა ანარქიამ გამოიწვია, ყველაზე მეტად დააჭვივია ფიზიკური თუ განვითარების ძალის გამოყვანილი კლასი.

ამ კლასს ყველაფერი საყიდელი აქვს. საქონლის და შრომის ღირებულებების შორის დიდი უტყუარული გაითხარა. საქონლის ფასები წარმოუდგენელი სიწვიფით იზრდება და შრომის ღირებულება მცირდება. შრომის მთლიანი ღირებულება მცირდება და შრომის მთლიანი ღირებულება მცირდება.

ბაქოს ახლანდელი მდგომარეობამ თურმე დიდთ დააჭვივია სახალხო კო-მისარია საბჭო. როგორც გუშინ „ბორობა“ გამოგვეცე-და, ბაქოში საბჭოთა მთავრობის ჩამო-გდებას ცუდი გავლენა მოუტანია მის-კომში. შეუდგენილ 5 ათასი კაცისაგან შემდგარი წითელი არმია და გამოუს-ტურებით ბაქოსაქც.

პ რ ი მ ა

2. დღევანდელი ერობა და მისი ხახე. ჩვენი ერობა არ არის დამყარებული არავითარ ცნებაზე. მისთვის არ არსებობს არც ქონებრივი, არც წოდებრივი და არც განათლების ცენზი. საერთო დროებითი დებულების ძა-ლით განზრახული ერობის სანი სახე: წერილი ერთეული ანუ სასოფლო სა-მართო და საგუბერნიო ერობა. ჩვენში რომ ნორმალური პირობები იყოს, ჯერ უნდა არჩეულიყო წერილი ერთეული, შემდეგ სამართო და საგუბერნიო ერო-ბანი, ანდა წერილი ერთეული და სა-მართო ერთად, შემდეგ კი საგუბერნიო ერობა. მაგრამ ეს დღეს ასე არ ხერხ-დება. წერილი ერთეულის გამოყოფა ჩვენში დიდ დროს მოითხოვს. ამანე დროს არ არსებობს ისეთი ფარული კენჭის ყრით არჩეული დემოკრატული სამართო დაწესებულება, რომელსაც შე-ეძლოს ყველა კუთხისათვის სასაღმდებ-ლოთა გადასწავლის წერილი ერთეუ-ლის გამოყოფის საკითხი. ამიტომ გა-დაწყდა უპირველესად ყოველი იქნას

პირველი კრება მოგვხდინეთ სოფელ ახლაში. აქვე, როგორც სხვა მრავალს სხვა სოფლებს ჩვენი სიტყვის იმ ნაწილს აქცევს ყურადღებას, სადაც მიწაზე ვლავარაობს. გლახისთვის სხვა არა ახსენებს რა. თავისუფლება, სოციალიზმი და სხვანი მისთვის მხოლოდ ცარიელი ბგერანი არიან. ის კრძობა საკუთრების მორტყვიანობა და რამდენადაც ხელს შეუწყობს მათთვის საკუთრებად მიღებაში იმდენად გიცნობთ და ამოვიღებთ ვერცდით.

მიწის საკითხი აქ მეტის მეტად თავსატეხია. არც მისი დიდი სიმდიდრე და არც ისეც ჯგერეკლებითაა აქვერებული. ამიტომ ასეთი მიწის განაწილებაში დიდი ჩხუბი მოსდით. არა მე უნდა მოგვანა მავანი და მავანი მიწა, არა მეო. ახლა მიწის ხენის დროა და იგი უბრალოდ სცდნებიან, გუთანი ვერ შეუტანიათ. თუ გვიანობდნენ მიწებს გაცემას და მორჩილი—ამბობდა გლეხები, ჩვენ ვფრთხილდით, რომ მიწის მიმღები კომისია მუშაობს საგურამოს რაიონში და მთავრად ეწყვეტა. გლეხები უკმაყოფილებს აცხადებენ იმდენი კი ეკარგებათ. უფროდ გვისმინენ... ჩვენი სიტყვას სოფელში მაშინ მოეპოვება ავტორიტეტი, როცა მიწის საკითხს საბოლოოდ გადაწყვეტთ და დავამზებთ მუშაობაზე გულ ატრფებულს გლეხებს. მოსავალიც მაშინ უფრო გაუმჯობესდება, ვინაიდან თუ საკუთრებად მიეცათ მიწა—უფრო კარგა მოუფლად და ასე არ ვიპარებენ, როგორც ეს ხდება.

მრავალი სოფელი თხოულობს, რომ დიდ რიცხოვან ოჯახს მეტი მიწა მიეცეს, თუნდა ოჯახში ერთის მეტი არ იყოს მუშაობის შემდეგ. წევრი შვილიან კაცს უფრო მეტი ეკუთვნის, ვიდრე ცალ-ხელა კაცს.

14 აგვისტო.

სოფ. ზვარეთი თავიბუნა გაშენებული. სტოგორბენ ოსები. სხვებთან შედარებით შვიდიდ არიან, ხალხს არ აწუხებენ ქუჩობობით, ტყაობით.

ჩვენ ეპის თვისი დაგვიწყევს ურება. თუ ესენი მართლა მთავრობისგან არიან გამოგზავნილი, რაღა ფეხით ამოვიდნენ და სინამდვილედაც, უკერო, რომ ცხენებით არ დადივართ.

ჩვენ უხსნი, რომ ახლა კალობაა, ცხენები სოფლებს საშუალოდ არ ჰყოფენ და ამიტომ არა ვჭირობთ ცხენებს, არ გვანდა ხალხის შეწყობა. ის ისედაც ბევრს მოსცდა და დახარადა და არ უფლებს წყალბობს. ამისთვის არ მოვალდინებ გლეხებს და არ დავიბარეთ ახალგაზრდას, თუმცა ჩვენითვის კარგი იქნებოდა რამდენიმე სოფელი თუ ერთად მოიყვრიდა თავსა. ამიტომ ვარჩიეთ სოფელ-სოფელ სიარული.

ზვარეთელი მაინც ეძვირებენ. დამწვინდნენ მაშინ, როდესაც ვინაობის საბუთები ვაჩვენეთ, დიდხანს სინჯეს. ბეჭდის თვარების იხსომებდნენ, რომ შემდეგ აღარაინ შემოებაროს ყალბი ქაღალდებით.

ამხანაგი ირავი ურუმადი კრებს ინტერვიუნიკონალიზმზე ელაპარაკა. ის პარტია, რომელიც სათავეში უდგას ჩვენს მთავრობას ერთა შორის მოშაერთობის მქადაგებელია— იგი მოწოდებს ყველა ერთს მშრომელ ხალხს შეერთდნენ. ჩვენს წინააღმდეგ მოქმედებენ სხვა ერთადი სიძულელით გაფრთხილები პარტიები, რომელსაც შოენისტებს ეხმებიან. ისინი სცდილობენ დაპყრობონ ეს კავშირი მუშებსა, გადაკვიდონ ერთი მეორეს, დაასუტონ და თვით იბატონონ. ასეთი შოენისტები ჩვენც გვყვანან და თქვენც. ისინი ახდებენ შუღლს ჩვენს შორის. თქვენ გაშინებენ, ვითარცა საქართველოს მთავრობის თქვენი გადასახლება მსურდა. არ დაუფეროთ მათ, არ გახევათ პროვოკაციის ქსელში.

ზვარეთელმა სთქვეს, რომ რაც უნდა ბევრი ეკადნენ მშრომელთა მტრები—მთ პარტიელობას მაინც ვერ გადაკვიდნენ და მთავრობასაც მხარს დაუჭირებთ თუ კი მზად იქნენ სოფლის მუშაობაზე გულმხრედ.

მიწის საკითხის გადაწყვეტას აქ მოუთმინებლად ვლიან.

ზვარეთელებს ქნის ხეობის მიწები ძველდამდე ეჯარითა პქონიათ აღებულ და ახლა ამ მიწებს ყველა ეპატრონება... ასევე გადაწყვეტილია წისქვილებს საკითხი, რომელიც სტავანის მიწაზე რვე მიწებზე. ის წისქვილებს მთელი ქნის ხეობის გლეხებისა და არა მარტო იმათი, ვინც დღეს ვლახობს—ამბობენ ბოლშევიკი, ახმაჯელი და სხვა სოფლის გლეხები...

კრებაზე იყო ერთი-ორი მოუთმინებელი უყოლი ვარისკაცი, რომელიც გვიდამხრებდა და ერთმანეთში რაღაც ბრტუტუნებდნენ.

15 აგვისტო.

ს. ოძისშიც გამწვავებულია მიწის საკითხი. გლეხებს სრულდით არა ჰყოფიან საკუთარი მიწები და იმედა მხოლოდ „მიწათ მოქმედების სამინისტროს“ მაჟულზე აქვთ დამყარებული. ოძისელები თხოულობენ ამ უწყების მიწები გადაეცეს სოფლებს. თუ მიწ-

ლებმა კომისიამ დაიგვიანა, ჩვენ იძულებული ვიქნებით მიწები უკომისიოდ გავანაწილოთ. აქ გაშენებულია ამერიკელი ვაზი და ნარინარი ნაშენები, რომელიც მოუფლელობისაგან გადაშენდა. გლეხები ჰგებობენ ამ ადგილის სახანაგად გადაქცევას.

— რათ უნდა დაიხარჯოს მაგის მიწაში ამდენი ფულა, როცა ისეთი სიმდიდრეა მიწებისა, რომ სახანაგადც არა გვყოფნის.

მიწათ-მოქმედების სამინისტრომ მალე უნდა მიაქციოს ამ გარემოებას ყურადღება და მოუაროს ისედაც ანაობარ მამულს, თორემ სულ გავერანდება. სამწუხაროდ ჩვენი გლეხობა ბევრჯერ სიველურს იჩენს. საზოგადოებრივი, კოლექტიური ინტერესი სრულდით არა აქვს შეგრებული.

რაკი სახელმწიფოს განკარგულებაში გადავა საფულ-წყული და სხვა უწყებათა მამულები—გლეხები ჰგებობენ, ეს ჩვენითვის დაკარგულია, აღარა გავგებებდა რაო და ასეთს მამულს ისე უყურებენ, როგორც მტრისას. ძნელია მათი დაჯერება, რომ ეს მამული მთელი ხალხის კუთვნილებაა; მასი შემოსავალი ყველას კეთილდღეობას მოხმარდება და ამიტომ მას საკუთარ შევლსავით უნდა მოუარონ.

მუხრანელი გლეხებიც ასე უღერად ეკადრებიან ყოფილ საფულს წული მამულს. ამ ერთი თვის წინათ დავათვალეთ იგი, გულსაკლავი სახანაგად წარმოვიდგა. ის ბაღები, რომლის ევროპულიად გაშენებაც ათასობით დაიხარჯა საკონსტანტინოპოლისი უმრავლესად გლეხობისთვის და გადარჩებოდა. ეს მამული წინათ იყენებდნენ მუხრანისა ყოფილა, მას თავისი ნაყმების უსასყიდლო შრომით უსარგებლნი და აუბრუნებია უბრალოდ მზარდი წინასწარ გულ-ქვა ბატონებზე...

ასეთს მამულებს დაუნდობლად ეკადრებიან გლეხები, თითქოს ამითი სური შური იძიონ წინასწარ გულ-ქვა ბატონებზე...

ოძისის კრებაზე გლეხებმა გამოთქვეს სურვილი, რომ სამეურნეო სასწავლებლებს, რომელიც ოძისში არსებობს გადაიტანონ მუხრანში და აქ მისს ალაგას გეპ.ზან პირველ-დაწყებითი სასწავლებელი. მისთვის ყველა ამ საკითხებზე მოვალაპარაკებოდა სამიწათ-მოქმედობა და განათლების სამინისტროებს, რომ მიწის საკითხის გადაჭრით ხედა-თესვასაც მალე შეუდგნენ და პირველ-დაწყებითი სასწავლებელიც დროთი გახსნან, გუშინ აქ და ახეტაში დიდი სტეფა მოსულა და სიმინი. ის წყლის ყურბებს სრულდით აღარ მოიღიან. მარტო ოძისში ზარალი 300.000 მანეთამდის იქნება. თუ მთავრობა არ დადგენდნენ მშრომელთა ავტორიტეტს—ამბობენ დახარბებული სოფლები.

ს. დემ. კარბიაშვილი

ნაგაპროვოს საზოგადოება (სამეგრელო). ნაგაპროვის საზოგადოება რვა კუთხით იყოფა. აქ პარტიული და ორგანიზაციული მუშაობას ამ რევოლუციური დაწყებიდან ხალხი ძლიერ ნაკლებ ყურადღებას აქცევდა, რამაც ამ უკანასკნელ ხანში თავისი დიდი დასავა ხალხის მშვიდობიან ცხოვრებას. პარტიულ წრეებს აქ მაგრად ვერ გულდაგას ფეხი—ამით იხსნება ის დამოუკიდებელი, რომელიც არჩევნებში განმარტობის წინააღმდეგობა სულაც არ მიიღო მონაწილეობა, ნაწილმა კი სრულად უცნობი ესტრებს ჩაუყარა კენჭი. ეს მოვლენა იმით კი არ ახსნება, ვითომც ესტრებს ფეხი აქ მაგრად გულდაგას, სრულდითაც არა—როგორც არჩევნების წინასწარ კრებებში დამატებით ხალხს დღემდე არ გაუგია—რატომ აძლებს ხმა, რა აქვთ ვასაყურები აძენ პარტიებს და რატომ არ დაამზვიდნ კენჭიან იმ „პარტიულმა ნომერმა“, რომელსაც მან დამე. კრ არჩევ. დროს ხმა მისცა. ესტრებმა თავი მოუყარეს ყოფილ ვარისკაცებს და მათის საშუალებით ამტკიცებდნენ იმას, რომ სოც.დემოკ. არაფერი გუყურებდა ხალხისათვის; სოც.დემ. არ სწმის გლეხობა, მარქსიზმი საფრანგეთში გლეხებს რეაქციონერი უწოდებდა და სხვათა შორის ი. კურდანიის პროვოცირებასაც უწებო მათი დიდებულებანი საპროგრესოში ვიღაც კიბორჩაი. ყოველივე იმ ფეხბატონის ნათქვამიდან გამომდინარეობდა არა უბრალოდ „პარტიკა“, როგორც თვითონ იხსენიებდა, არამედ ძირის გამოთხრა დღევანდელ მთავრობისას. სხვათა შორის მან შემდეგი აზრი წარმოასტავა გლეხებთან კრებაზე: ერთ დროს ვარისკაციებმა მოკობდა, როდესაც უმელონიბი თვალის მოაღდა „ჩვენ“ შეგველო იარაღის საშუალებით ჩამოგვადლო მენეჯერების მთავრობა, მაგრამ ჩვენ იარაღი კი

არ ვიმორჩილებთ მოწინააღმდეგესო,— ვარისკაცებმა მას კრებაზე კვერს უკრავდნ ნიშნად კმაყოფილებისა.

ეს უკუხედავლობა და გურიის საზღვრებში ითვლება. გურია ხომ დამიშა წყლის ოსმალია ურდობის შემოსევისაგან და ამიტომ ისინი სამეგრელოს შემოვიდნენ სიმინდის საშენებლად. მოკუფი ძროხა (გაუცვლიათ 6 ფუთ სიმინდზე), ხარი, ტანისამოსი და სხვა, რაც აუცილებელია ოჯახის კაცისათვის (მარინისა, სენკისა მარხა). ეს სოფლები ასე თუ ისე შეიძლება ჩაითვალოს მომადებელ კუთხეთ. ამ საზოგადოების ხალხი დინტერესებულია ყოველგვარი კულტურული საქმეებით, აღინშნულ სოფლებში არსებობს ორი წიგნსაცავი სამკითხველო, სკოლა. ამ სოფლების მოწინავე დღემდებნა 28 ივლისს წარმოადგინა განათლება. წარმოდგენილი სსურველად ჩატარდა და საზოგადოებრივ ბოსად დაესწრო. წმინდა შემოსავალი მოსარგავის თანაგანაგებების მანეთი (1818 წ.) დაჩრა, რაცე განაწილებული იქნა წარმოდგენის ინიციატორებისაგან შემდგენილი: ადგილობრივ პირველ უბნის სამკითხველოს ხეთისა მანეთი, გავსეწენარის სამკითხველოებს, რომლებიც არსებობენ ამ საზოგადოებაში ხუთ ხუთი თუმანი. მარინის საზოგადოების პირველ დაწყებით უმაღლეს სასწავლებელს თანხასი მანეთი, პოლიტიკურ კლუბს ორასი მან; თერამეტო მანეთი, რომელიც დარჩა, გადადებული იქნა დავიწყებული ხარჯებისათვის თუ კი ასეთი აღმოჩნდა თუ არა მიეკუთვნოს ადგილობრივ პირველ უბნის სამკითხველოს. გ. შავარი.

სოფ. ზემო ავაშაბა (თფილ. მარხა) როგორც წარსულ ვერის გახეობებში იყო მოხსენიებული სოფ. ზემო ავაშაბაში დაარსდა კულტურულ განმანათლებელი საზოგადოება. ამ საზოგადოების გამგეობამ საჭიროდ სცნო გახეობის სამეურნეო გამოაქვეყნების წარმოდგენის, ლიტერატურული საღამოების და „ფინჯან ჩაის“ შემოსავალ გასავალი. 1916 წ. ივლისის 24 და ვიდეო 1918 წ. ივლისის 21-დღე. შემოვიდა: 1) წარმოდგენი და სლამოების 1411 მ. 95 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ 461 მ. 57 კ. 3) შემოწირულება ფულად 40 მან. სულ 1918 მ. 52 კაბ. დინარა: 1) წარმოდგენი და სლ. გასამართავი 256 მ. 50 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ მოსაწყობად 394 მ. 55 კ. სულ 651 მ. 05 კ. დარჩა მომდებ: 1913 მან. 52 კაბ.—651 მ. 05 კ.—1262 მ. 47 კაბ. ამ მოგებიდან დაიხარჯა: 1) სამეურნელოს თათხის ქირა 350 მ. 2) ამ თათხის შესაკეთებლად 204 მ. 70 კ. 3) ინვეტირების შესახებ 130 მან. 75 კაბ. 4) წვილიმანისათვის 2 მ. 10 კ სულ 687 მ. 55 კ. დარჩა: 1262 მ. 47 კ.—687 მან. 55 კ.—574 მ. 92 კ. რაცე სრულიად გადაეცა ძველი მოლორე მღ. ნიკიფორე კანდელაკისაგან ახალ მოლორე ვერა მასტაროვის ასულს. გამგეობა მადლობას უძღვინს უ. ვერა მასტაროვის ასულს, რომელიც უზომოდ იყდა და ქონებრივად დიდ დახმარებას უწევს ამ ახლად დაარსებულ საზოგადოებას. გამგეობა მადლობას სწავებს ლომინათის ქარხნის მებატონეთ უ. ცაფურიას და ავლიანს 40 მან. ფულად შემოწირვისათვის და მადლობაშიც უმეწმობის აღთქმისათვის, რომელსაც სწირავს ეგრეთვე იმ პირებს, რომლებიც არ იზოგავენ თავს და საზოგადოებას უწევენ პირად შევლა-დახმარებას.

სოფ. ზემო ავაშაბა (თფილ. მარხა) როგორც წარსულ ვერის გახეობებში იყო მოხსენიებული სოფ. ზემო ავაშაბაში დაარსდა კულტურულ განმანათლებელი საზოგადოება. ამ საზოგადოების გამგეობამ საჭიროდ სცნო გახეობის სამეურნეო გამოაქვეყნების წარმოდგენის, ლიტერატურული საღამოების და „ფინჯან ჩაის“ შემოსავალ გასავალი. 1916 წ. ივლისის 24 და ვიდეო 1918 წ. ივლისის 21-დღე. შემოვიდა: 1) წარმოდგენი და სლამოების 1411 მ. 95 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ 461 მ. 57 კ. 3) შემოწირულება ფულად 40 მან. სულ 1918 მ. 52 კაბ. დინარა: 1) წარმოდგენი და სლ. გასამართავი 256 მ. 50 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ მოსაწყობად 394 მ. 55 კ. სულ 651 მ. 05 კ. დარჩა მომდებ: 1913 მან. 52 კაბ.—651 მ. 05 კ.—1262 მ. 47 კაბ. ამ მოგებიდან დაიხარჯა: 1) სამეურნელოს თათხის ქირა 350 მ. 2) ამ თათხის შესაკეთებლად 204 მ. 70 კ. 3) ინვეტირების შესახებ 130 მან. 75 კაბ. 4) წვილიმანისათვის 2 მ. 10 კ სულ 687 მ. 55 კ. დარჩა: 1262 მ. 47 კ.—687 მან. 55 კ.—574 მ. 92 კ. რაცე სრულიად გადაეცა ძველი მოლორე მღ. ნიკიფორე კანდელაკისაგან ახალ მოლორე ვერა მასტაროვის ასულს. გამგეობა მადლობას უძღვინს უ. ვერა მასტაროვის ასულს, რომელიც უზომოდ იყდა და ქონებრივად დიდ დახმარებას უწევს ამ ახლად დაარსებულ საზოგადოებას. გამგეობა მადლობას სწავებს ლომინათის ქარხნის მებატონეთ უ. ცაფურიას და ავლიანს 40 მან. ფულად შემოწირვისათვის და მადლობაშიც უმეწმობის აღთქმისათვის, რომელსაც სწირავს ეგრეთვე იმ პირებს, რომლებიც არ იზოგავენ თავს და საზოგადოებას უწევენ პირად შევლა-დახმარებას.

სოფ. ზემო ავაშაბა (თფილ. მარხა) როგორც წარსულ ვერის გახეობებში იყო მოხსენიებული სოფ. ზემო ავაშაბაში დაარსდა კულტურულ განმანათლებელი საზოგადოება. ამ საზოგადოების გამგეობამ საჭიროდ სცნო გახეობის სამეურნეო გამოაქვეყნების წარმოდგენის, ლიტერატურული საღამოების და „ფინჯან ჩაის“ შემოსავალ გასავალი. 1916 წ. ივლისის 24 და ვიდეო 1918 წ. ივლისის 21-დღე. შემოვიდა: 1) წარმოდგენი და სლამოების 1411 მ. 95 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ 461 მ. 57 კ. 3) შემოწირულება ფულად 40 მან. სულ 1918 მ. 52 კაბ. დინარა: 1) წარმოდგენი და სლ. გასამართავი 256 მ. 50 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ მოსაწყობად 394 მ. 55 კ. სულ 651 მ. 05 კ. დარჩა მომდებ: 1913 მან. 52 კაბ.—651 მ. 05 კ.—1262 მ. 47 კაბ. ამ მოგებიდან დაიხარჯა: 1) სამეურნელოს თათხის ქირა 350 მ. 2) ამ თათხის შესაკეთებლად 204 მ. 70 კ. 3) ინვეტირების შესახებ 130 მან. 75 კაბ. 4) წვილიმანისათვის 2 მ. 10 კ სულ 687 მ. 55 კ. დარჩა: 1262 მ. 47 კ.—687 მან. 55 კ.—574 მ. 92 კ. რაცე სრულიად გადაეცა ძველი მოლორე მღ. ნიკიფორე კანდელაკისაგან ახალ მოლორე ვერა მასტაროვის ასულს. გამგეობა მადლობას უძღვინს უ. ვერა მასტაროვის ასულს, რომელიც უზომოდ იყდა და ქონებრივად დიდ დახმარებას უწევს ამ ახლად დაარსებულ საზოგადოებას. გამგეობა მადლობას სწავებს ლომინათის ქარხნის მებატონეთ უ. ცაფურიას და ავლიანს 40 მან. ფულად შემოწირვისათვის და მადლობაშიც უმეწმობის აღთქმისათვის, რომელსაც სწირავს ეგრეთვე იმ პირებს, რომლებიც არ იზოგავენ თავს და საზოგადოებას უწევენ პირად შევლა-დახმარებას.

სოფ. ზემო ავაშაბა (თფილ. მარხა) როგორც წარსულ ვერის გახეობებში იყო მოხსენიებული სოფ. ზემო ავაშაბაში დაარსდა კულტურულ განმანათლებელი საზოგადოება. ამ საზოგადოების გამგეობამ საჭიროდ სცნო გახეობის სამეურნეო გამოაქვეყნების წარმოდგენის, ლიტერატურული საღამოების და „ფინჯან ჩაის“ შემოსავალ გასავალი. 1916 წ. ივლისის 24 და ვიდეო 1918 წ. ივლისის 21-დღე. შემოვიდა: 1) წარმოდგენი და სლამოების 1411 მ. 95 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ 461 მ. 57 კ. 3) შემოწირულება ფულად 40 მან. სულ 1918 მ. 52 კაბ. დინარა: 1) წარმოდგენი და სლ. გასამართავი 256 მ. 50 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ მოსაწყობად 394 მ. 55 კ. სულ 651 მ. 05 კ. დარჩა მომდებ: 1913 მან. 52 კაბ.—651 მ. 05 კ.—1262 მ. 47 კაბ. ამ მოგებიდან დაიხარჯა: 1) სამეურნელოს თათხის ქირა 350 მ. 2) ამ თათხის შესაკეთებლად 204 მ. 70 კ. 3) ინვეტირების შესახებ 130 მან. 75 კაბ. 4) წვილიმანისათვის 2 მ. 10 კ სულ 687 მ. 55 კ. დარჩა: 1262 მ. 47 კ.—687 მან. 55 კ.—574 მ. 92 კ. რაცე სრულიად გადაეცა ძველი მოლორე მღ. ნიკიფორე კანდელაკისაგან ახალ მოლორე ვერა მასტაროვის ასულს. გამგეობა მადლობას უძღვინს უ. ვერა მასტაროვის ასულს, რომელიც უზომოდ იყდა და ქონებრივად დიდ დახმარებას უწევს ამ ახლად დაარსებულ საზოგადოებას. გამგეობა მადლობას სწავებს ლომინათის ქარხნის მებატონეთ უ. ცაფურიას და ავლიანს 40 მან. ფულად შემოწირვისათვის და მადლობაშიც უმეწმობის აღთქმისათვის, რომელსაც სწირავს ეგრეთვე იმ პირებს, რომლებიც არ იზოგავენ თავს და საზოგადოებას უწევენ პირად შევლა-დახმარებას.

სოფ. ზემო ავაშაბა (თფილ. მარხა) როგორც წარსულ ვერის გახეობებში იყო მოხსენიებული სოფ. ზემო ავაშაბაში დაარსდა კულტურულ განმანათლებელი საზოგადოება. ამ საზოგადოების გამგეობამ საჭიროდ სცნო გახეობის სამეურნეო გამოაქვეყნების წარმოდგენის, ლიტერატურული საღამოების და „ფინჯან ჩაის“ შემოსავალ გასავალი. 1916 წ. ივლისის 24 და ვიდეო 1918 წ. ივლისის 21-დღე. შემოვიდა: 1) წარმოდგენი და სლამოების 1411 მ. 95 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ 461 მ. 57 კ. 3) შემოწირულება ფულად 40 მან. სულ 1918 მ. 52 კაბ. დინარა: 1) წარმოდგენი და სლ. გასამართავი 256 მ. 50 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ მოსაწყობად 394 მ. 55 კ. სულ 651 მ. 05 კ. დარჩა მომდებ: 1913 მან. 52 კაბ.—651 მ. 05 კ.—1262 მ. 47 კაბ. ამ მოგებიდან დაიხარჯა: 1) სამეურნელოს თათხის ქირა 350 მ. 2) ამ თათხის შესაკეთებლად 204 მ. 70 კ. 3) ინვეტირების შესახებ 130 მან. 75 კაბ. 4) წვილიმანისათვის 2 მ. 10 კ სულ 687 მ. 55 კ. დარჩა: 1262 მ. 47 კ.—687 მან. 55 კ.—574 მ. 92 კ. რაცე სრულიად გადაეცა ძველი მოლორე მღ. ნიკიფორე კანდელაკისაგან ახალ მოლორე ვერა მასტაროვის ასულს. გამგეობა მადლობას უძღვინს უ. ვერა მასტაროვის ასულს, რომელიც უზომოდ იყდა და ქონებრივად დიდ დახმარებას უწევს ამ ახლად დაარსებულ საზოგადოებას. გამგეობა მადლობას სწავებს ლომინათის ქარხნის მებატონეთ უ. ცაფურიას და ავლიანს 40 მან. ფულად შემოწირვისათვის და მადლობაშიც უმეწმობის აღთქმისათვის, რომელსაც სწირავს ეგრეთვე იმ პირებს, რომლებიც არ იზოგავენ თავს და საზოგადოებას უწევენ პირად შევლა-დახმარებას.

სოფ. ზემო ავაშაბა (თფილ. მარხა) როგორც წარსულ ვერის გახეობებში იყო მოხსენიებული სოფ. ზემო ავაშაბაში დაარსდა კულტურულ განმანათლებელი საზოგადოება. ამ საზოგადოების გამგეობამ საჭიროდ სცნო გახეობის სამეურნეო გამოაქვეყნების წარმოდგენის, ლიტერატურული საღამოების და „ფინჯან ჩაის“ შემოსავალ გასავალი. 1916 წ. ივლისის 24 და ვიდეო 1918 წ. ივლისის 21-დღე. შემოვიდა: 1) წარმოდგენი და სლამოების 1411 მ. 95 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ 461 მ. 57 კ. 3) შემოწირულება ფულად 40 მან. სულ 1918 მ. 52 კაბ. დინარა: 1) წარმოდგენი და სლ. გასამართავი 256 მ. 50 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ მოსაწყობად 394 მ. 55 კ. სულ 651 მ. 05 კ. დარჩა მომდებ: 1913 მან. 52 კაბ.—651 მ. 05 კ.—1262 მ. 47 კაბ. ამ მოგებიდან დაიხარჯა: 1) სამეურნელოს თათხის ქირა 350 მ. 2) ამ თათხის შესაკეთებლად 204 მ. 70 კ. 3) ინვეტირების შესახებ 130 მან. 75 კაბ. 4) წვილიმანისათვის 2 მ. 10 კ სულ 687 მ. 55 კ. დარჩა: 1262 მ. 47 კ.—687 მან. 55 კ.—574 მ. 92 კ. რაცე სრულიად გადაეცა ძველი მოლორე მღ. ნიკიფორე კანდელაკისაგან ახალ მოლორე ვერა მასტაროვის ასულს. გამგეობა მადლობას უძღვინს უ. ვერა მასტაროვის ასულს, რომელიც უზომოდ იყდა და ქონებრივად დიდ დახმარებას უწევს ამ ახლად დაარსებულ საზოგადოებას. გამგეობა მადლობას სწავებს ლომინათის ქარხნის მებატონეთ უ. ცაფურიას და ავლიანს 40 მან. ფულად შემოწირვისათვის და მადლობაშიც უმეწმობის აღთქმისათვის, რომელსაც სწირავს ეგრეთვე იმ პირებს, რომლებიც არ იზოგავენ თავს და საზოგადოებას უწევენ პირად შევლა-დახმარებას.

სოფ. ზემო ავაშაბა (თფილ. მარხა) როგორც წარსულ ვერის გახეობებში იყო მოხსენიებული სოფ. ზემო ავაშაბაში დაარსდა კულტურულ განმანათლებელი საზოგადოება. ამ საზოგადოების გამგეობამ საჭიროდ სცნო გახეობის სამეურნეო გამოაქვეყნების წარმოდგენის, ლიტერატურული საღამოების და „ფინჯან ჩაის“ შემოსავალ გასავალი. 1916 წ. ივლისის 24 და ვიდეო 1918 წ. ივლისის 21-დღე. შემოვიდა: 1) წარმოდგენი და სლამოების 1411 მ. 95 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ 461 მ. 57 კ. 3) შემოწირულება ფულად 40 მან. სულ 1918 მ. 52 კაბ. დინარა: 1) წარმოდგენი და სლ. გასამართავი 256 მ. 50 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ მოსაწყობად 394 მ. 55 კ. სულ 651 მ. 05 კ. დარჩა მომდებ: 1913 მან. 52 კაბ.—651 მ. 05 კ.—1262 მ. 47 კაბ. ამ მოგებიდან დაიხარჯა: 1) სამეურნელოს თათხის ქირა 350 მ. 2) ამ თათხის შესაკეთებლად 204 მ. 70 კ. 3) ინვეტირების შესახებ 130 მან. 75 კაბ. 4) წვილიმანისათვის 2 მ. 10 კ სულ 687 მ. 55 კ. დარჩა: 1262 მ. 47 კ.—687 მან. 55 კ.—574 მ. 92 კ. რაცე სრულიად გადაეცა ძველი მოლორე მღ. ნიკიფორე კანდელაკისაგან ახალ მოლორე ვერა მასტაროვის ასულს. გამგეობა მადლობას უძღვინს უ. ვერა მასტაროვის ასულს, რომელიც უზომოდ იყდა და ქონებრივად დიდ დახმარებას უწევს ამ ახლად დაარსებულ საზოგადოებას. გამგეობა მადლობას სწავებს ლომინათის ქარხნის მებატონეთ უ. ცაფურიას და ავლიანს 40 მან. ფულად შემოწირვისათვის და მადლობაშიც უმეწმობის აღთქმისათვის, რომელსაც სწირავს ეგრეთვე იმ პირებს, რომლებიც არ იზოგავენ თავს და საზოგადოებას უწევენ პირად შევლა-დახმარებას.

სოფ. ზემო ავაშაბა (თფილ. მარხა) როგორც წარსულ ვერის გახეობებში იყო მოხსენიებული სოფ. ზემო ავაშაბაში დაარსდა კულტურულ განმანათლებელი საზოგადოება. ამ საზოგადოების გამგეობამ საჭიროდ სცნო გახეობის სამეურნეო გამოაქვეყნების წარმოდგენის, ლიტერატურული საღამოების და „ფინჯან ჩაის“ შემოსავალ გასავალი. 1916 წ. ივლისის 24 და ვიდეო 1918 წ. ივლისის 21-დღე. შემოვიდა: 1) წარმოდგენი და სლამოების 1411 მ. 95 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ 461 მ. 57 კ. 3) შემოწირულება ფულად 40 მან. სულ 1918 მ. 52 კაბ. დინარა: 1) წარმოდგენი და სლ. გასამართავი 256 მ. 50 კ. 2) „ფინჯან ჩაის“ მოსაწყობად 394 მ. 55 კ. სულ 651 მ. 05 კ. დარჩა მომდებ: 1913 მან. 52 კაბ.—651 მ. 05 კ.—1262 მ. 47 კაბ. ამ მოგებიდან დაიხარჯა: 1) სამეურნელოს